

Slovo k povzbuzení na pátek 3. dubna 2020...
Biblická čtení: Jer 20,10-13; Ž 18; Jan 10,31-42

Milé sestry, milí bratři,

v prvním dnešním čtení zazněla další část vyznání proroka Jeremiáše. Proroka, který se svým životním údělem sám stal jedním z nejvýraznějších předobrazů Krista trpícího, když věrně hlásal Boží slovo ke spáse svých současníků, ale oni nechtěli slyšet, proroka nepřijímali, chtěli ho umlčet, dokonce i zabít. Jeremiáš přichází před Hospodina, před ním vylévá své zraněné srdce a jemu svěřuje svou při.

Jelikož nečteme podobné úryvky v postní době poprvé, mohli jsme již vícekrát rozjímat, jak velkým a praktickým je nám Jeremiáš příkladem. Zvláště pro situace, kdy se i nám děje třeba nějaká křivda, bezpráví či nepřijetí, kdy zažíváme něco jako „pro dobrotu na žebrotu“, jsme svědky nějaké nespravedlnosti či nepravosti, kdy nevíme, jak a zda reagovat. Ve všech těchto situacích máme i my jít nejprve před Hospodina a jemu svěřit nejprve svou při. A pak teprve, pokud to rozpoznáme jako vůli Boží, jednat.

Na místě těch, s nimiž jsme se dostali do pře, máme povětšinou na mysli naše „vnější nepřátele“: ostatní lidi, kteří (nám) činí nějakou nespravedlnost (nechme teď zcela stranou, že my se stejně tak často dopouštíme nespravedlností vůči druhým), anebo tíživé okolnosti života, které na nás nějak zvenčí dolehnu.

Krom těchto vnějších nepřátel jsou ale i „nepřátelé vnitřní“ a i v jejich případě je před námi Jeremiášův příklad. Už podle pojmenování si pod vnitřními nepřáteli můžeme představit všechno to nepřátelské, co na člověka útočí a ohrožuje ho zevnitř. Nejsou to jen pokušení, která na nás na základě naší slabosti všemožně doléhají, která vyvěrají z našeho hříchem porušeného nitra. Jsou to i naše vnitřní strachy, úzkosti, vnitřní bolesti, zranění, bloky, mohou to být duševní nemoci, neurózy, poruchy a tak dále. Pokušení s nimi navíc často souvisí, leckdy jsou i jejich součástí. A protože je jasné, že tito nepřátelé jsou často zákeřnější a nebezpečnější než ti vnější, zvláště při jejich útoku je třeba Hospodinu svěřit svou při.

Řada z nich na nás může dolehnout právě v těchto dnech. Mnozí (zvláště už třeba nějak předem vnitřně oslabení) lidé situaci pandemie, karantén, nebezpečí, sociální izolace, vykolejení ze zaběhnutého, ekonomické nejistoty a tak dále prožívají velmi bolestně. A trpí a jsou ohroženi. Uvnitř, neviditelně, ve své duši. Úzkostmi, strachem a různými z nich plynoucími pokušeními. Někdo více, jiný méně, ale nějak asi většina. Jistě, ve zvláště závažných a ohrožujících případech je třeba se nebát vyhledat i odbornou pomoc (ta je snad i v současnosti nějak dostupná). Ve všech případech je však dobré svůj stav jako „svou při“ svěřit Hospodinu, před ním vylít své zraněné srdce. A také vše obmýt, zvláště podlehneme-li, lítostí a zahrnout do svaté zповědi.

A ještě něco můžeme. Můžeme také tato svá vnitřní, okolí často neviditelná trápení a jimi zmařený a znehodnocený čas přinést jako vlastní duchovní oběť, jako tajemné spojení se s obětí Pána Ježíše, a to za všechny, které pandemie ohrožuje třeba ještě mnohem více než nás samé. Tím svému utrpení a jím zmařenému času dáme smysl, smysl Kristova kříže, s nímž je takto tajemně spojíme.

Dnešní evangelijní úryvek v sobě skrývá jeden nesmírně útěšný moment, jedno z povzbuzení v boji proti vnitřním nepřítelům, zejména proti nejzákeřnějšímu z nich, proti malomyslnosti. Scéna z desáté kapitoly Janova sepsání nám zprostředkovala reakci farizeů a zákoníků na další Kristovu řeč, pronesenou o svátku posvěcení jeruzalémského chrámu. Pán Ježíš v ní hovoří o svém jedinečném spojení s Otcem, tedy o svém Božství, což jeho protivníky pobuřuje. Natolik, že chtějí se Krista zmocnit a ukamenovat ho. On jim však unikne a odejde za Jordán. Oni se ho sice zanedlouho zmocní znovu, dokonce ho ukřižují, ale Kristus jim znovu unikne, vstane z mrtvých.

A to je právě ten útěšný moment: Božího syna, Boha totiž zabít nejde. Lze zničit řadu jeho pozemských projevů – to se v dějinách dělo, děje a ještě asi bude dít mnohokrát, je to vlastně jen jakýmsi stále novým „pokračováním“ Kristova ukřižování. Ale nesmrtelného Boha zničit nejde. On, i ve svých pozemských přítomnostech, znovu a znovu vstane z mrtvých, stále týž a přesto nově, silnější, zářivější, čistší – i o tom se dějiny křesťanství přesvědčily mnohokrát.

To je pro nás velikou útěchou, zvláště máme-li pocit anebo jsme-li skutečně svědky, že nějaké dobré Boží dílo je něčím anebo někým mařeno či ničeno. Je to útěchou i v nynější situaci, kdy pandemie bezpochyby zmařila či zastavila a ještě asi ve svých důsledcích znemožní i mnohá dobrá, zbožná, třeba i dlouho připravovaná díla. Přinejmenším společné liturgické slavení Velikonoc, když už nic jiného.

Kéž právě nyní je nám útěchou, že Krista nic a nikdo, žádný člověk, žádná síla ani žádný virus zničit nemohou, protože Kristus je Boží a věčný, zatímco vše ostatní je stvořené a proto pomíjivé. Útěchou, ale i varováním, abychom my sami, zvláště za této situace, nebyli těmi, kteří dobré Boží dílo sami ničí (jako farizeové a zákoníci, kteří svým jednáním znemožnili mnohým svým souvěrcům přijmout Božího syna sestoupivšího na zem).